

Tegnell tar över bilden av Sveriges coronastrategi i utländska medier

Klara Alster och Julia Wide*

Under coronakrisen 2020 har Sverige ofta porträtterats som ett undantag i utländska medier. Bilden av Sverige i olika länder är splittrad, men det finns en gemensam nämnare. Sveriges statsepidemiolog Anders Tegnell pekas ut som ensam ansvarig för den unika väg som valts i kampen mot virusspridningen. Samtidigt talas det om svenskar med ett högt förtroende till staten som kan lyssna till rekommendationer utan tvång.

I studien *Det svenska undantaget* undersöks medie-bilden av Sverige under coronakrisen i Storbritannien, Tyskland, Frankrike och USA. Detta för att få en bild av internationella mediers uppfattning av Sverige under april 2020, då antalet dödsfall med bekräftad covid-19 nådde en topp, samt under september samma år då antalet var som lägst sedan smittoutbrottet. Frågeställningarna har besvarats genom en kvantitativ innehållsanalys där totalt 392 artiklar har kodats.

* Klara Alster och Julia Wide studerar på journalistikprogrammet vid JMG, Göteborgs universitet.

Resultatet visar att den internationella mediebilderna av Sverige under coronakrisen varken är övervägande negativ, positiv eller neutral, utan i själva verket splittad. En neutral bild är något vanligare, men det kan även konstateras att bilden är mer negativ än positiv. Det ämne som genererar flest negativa artiklar är antalet sjukdomsfall och dödsfall i Sverige. Det som genererar flest positiva artiklar är den svenska sjukvården. Artiklar om Sveriges strategi och Sveriges ekonomi är till största del neutrala.

Den mest positiva bilden finns i Storbritannien. Den mest negativa bilden finns i Tyskland, som även har en unik stereotyp bild av svenskar som besserwisrar i sin rapportering. Detta är något helt nytt. Enligt tidigare forskning från Utrikesdepartementet är det i Tyskland som den mest omfattande, kunniga och positiva bilden utanför Norden finns. Denna förändring skulle kunna bero på att Tyskland har så pass höga förväntningar på Sverige och på så sätt har lättare att se brister och kritisera landet.

Nästan två tredjedelar av artiklarna handlar huvudsakligen om Sveriges val av strategi, det vill säga den väg som valts för att minska virusets spridning. När andra ämnen förekommer är det ofta i relation till Sveriges strategi. Många gånger diskuteras exempelvis antalet dödsfall i Sverige som en konsekvens av strategin.

Hälften av alla artiklar innehåller en stereotyp bild av svenskar som laglydiga. En förutsättning för Sveriges strategi är allmänhetens höga förtroende för myndigheterna. Svenskar porträtteras därför som individer med en god relation till staten som laglydigt följer restriktioner.

tioner och rekommendationer utan att det behövs införas lagar om till exempel lockdown eller munskydd.

Den vanligaste typen av gestaltning är ansvarsgestaltning, tätt följt av konfliktgestaltning. Majoriteten av artiklarna framställer alltså ett ämne i relation till vem som bör hållas ansvarig för dess orsak eller lösning, eller betonar en konflikt mellan berörda individer, grupper eller länder. Ett vanligt förekommande exempel på hur ansvarsgestaltningen används är artiklar där Anders Tegnell ensam utses som ansvarig för Sveriges strategi. Tegnell kallas flertalet gånger för ”Arkitekten för Sveriges strategi” och han är den svenska aktör som förekommer allra mest i rapporteringen.

Det är tydligt att Sverige bilden har förändrats i takt med pandemins utveckling. Antalet artiklar har minskat kraftigt från april till september, samtidigt som smittan minskade i Sverige. I april var bilden av Sverige mer negativt betonad för att i september istället övergå till en positiv bild.

Den viktigaste förändringen som har skett bland de svenska aktörerna över tid är intresset för Anders Tegnell. I september är han den dominerande aktören i hälften av alla artiklar. Medan många andra aktörer har fallit bort helt, har Tegnell blivit ansiktet utåt för hela Sverige under krisen. Stefan Löfven, som förekom relativt ofta i april, finns inte med som huvudaktör i en enda artikel i september.

Artikeln baserar sig på en kandidatuppsats författarna skrivit vid JMG. Den kan läsas här:

<http://hdl.handle.net/2077/67946>